

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 28.3.2018
JOIN(2018) 5 final

**ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

Στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2017¹, ο Πρόεδρος Juncker τόνισε ότι είναι επιτακτικό να δημιουργηθεί ολοκληρωμένη Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση έως το 2025. Η ΕΕ λαμβάνει ήδη τα αναγκαία μέτρα για να οικοδομήσει μια πιο αποτελεσματική, ευπροσάρμοστη και διασυνδεδεμένη Ένωση, ικανή να επιδιώκει κοινά συμφέροντα και προτεραιότητες της ΕΕ για την προώθηση της ειρήνης και την εγγύηση της ασφάλειας των πολιτών και του εδάφους της, όπως ζητείται επίσης στη συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας². Το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή άμυνα, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας καταδεικνύουν τη δέσμευση της Ευρώπης να αναλάβει τολμηρή δράση προς υποστήριξη των κρατών μελών. Η βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα από τα πρακτικά μέτρα προς τον σκοπό αυτό, διότι συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας Ένωσης που προστατεύει, στην οποία η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη και η αμοιβαία συνδρομή³ εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Είκοσι πέντε κράτη μέλη έχουν αποφασίσει να συμπεριλάβουν τη στρατιωτική κινητικότητα στις πλέον ισχυρές δεσμεύσεις που ανέλαβαν με βάση τη Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία που δρομολογήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2017⁴. Το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης στις 6 Μαρτίου 2018⁵ σύσταση σχετικά με τον οδικό χάρτη για την υλοποίηση της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας και απόφαση σχετικά με την κατάρτιση του καταλόγου των έργων που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας. Τον Δεκέμβριο του 2017 η στρατιωτική κινητικότητα προστέθηκε στην κοινή δέσμη νέων προτάσεων⁶ για την εφαρμογή της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-NATO του Ιουλίου 2016⁷. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2017⁸ κάλεσε την Ύπατη Εκπρόσωπο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ να προωθήσουν τις εργασίες σχετικά με τη στρατιωτική κινητικότητα, τόσο στο πλαίσιο της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας όσο και στο πλαίσιο της συνεργασίας ΕΕ-NATO.

---

¹ Η κατάσταση της Ένωσης 2017, 13 Σεπτεμβρίου 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_el.htm.

² Η συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, 14 Νοεμβρίου 2016.

³ Άρθρο 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης ΕΕ.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/32000/st14866en17.pdf>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/33064/council-recommendation.pdf>

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6393-2018-INIT/en/pdf>

⁷ <http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>

<http://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

<http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

Οι κατευθυντήριες αρχές της προσέγγισης της ΕΕ

Σε συνέχεια της κοινής ανακοίνωσης του Νοεμβρίου 2017⁹ για τη βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας εντός της ΕΕ και με βάση τον οδικό χάρτη της ειδικής ομάδας εργασίας σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά στρατιωτικών δυνάμεων εντός της Ευρώπης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, στόχος του παρόντος σχεδίου δράσης είναι να προβλεφθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο για τα υπό εξέλιξη και μελλοντικά προγράμματα, έργα, πρωτοβουλίες και δραστηριότητες. Κατά τον τρόπο αυτόν θα καταστεί δυνατή πιο συντονισμένη προσέγγιση της ΕΕ, θα ενισχυθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών και θα βελτιωθεί η προστιθέμενη αξία της ΕΕ.

Η βελτιωμένη κινητικότητα των δυνάμεων εντός και εκτός της ΕΕ θα ενισχύσει την ασφάλεια της Ευρώπης, διότι θα δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να ενεργούν ταχύτερα, σύμφωνα με τις αμυντικές ανάγκες και αρμοδιότητές τους, τόσο στις αποστολές και τις επιχειρήσεις της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, όσο και σε εθνικές και πολυεθνικές δραστηριότητες (π.χ. στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ).

Η στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και με όλους τους αρμόδιους παράγοντες, είναι το κλειδί για την εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου δράσης. Το σχέδιο θα εφαρμοσθεί με πλήρη σεβασμό της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών της ΕΕ και των εθνικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων όσον αφορά τις στρατιωτικές μετακινήσεις. Πέραν αυτού, οι ενέργειες για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων οργανισμών και φορέων της Ένωσης και αρμόδιων εθνικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ θα αναληφθούν με πλήρη σεβασμό των διαφόρων αρμοδιοτήτων των εμπλεκομένων παραγόντων. Χρειάζεται να διασφαλιστεί στενός συντονισμός του παρόντος σχεδίου δράσης με το έργο στρατιωτικής κινητικότητας της Μόνιμης Διαρθρωμένης Συνεργασίας ώστε να επιτευχθεί αλληλοσυμπλήρωση των αποτελεσμάτων.

Είναι επίσης σημαντική η περαιτέρω συνεργασία με το ΝΑΤΟ σε θέματα στρατιωτικής κινητικότητας στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κοινής Δήλωσης. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2017, η συνεργασία και οι διαβουλεύσεις με το ΝΑΤΟ πραγματοποιούνται σε επίπεδο προσωπικού, με τακτικές συνεδριάσεις, σε θέματα στρατιωτικής κινητικότητας σε όλους τους τομείς (χερσαία, θαλάσσια, αεροπορική μεταφορά). Πρόθεση είναι να εξασφαλιστούν συνεκτική προσέγγιση και συνέργειες μεταξύ της ΕΕ και του ΝΑΤΟ, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των υφιστάμενων εμποδίων, μεταξύ των οποίων εμπόδια νομικά, διαδικαστικά και υποδομής, ώστε να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η μετακίνηση και η διασυνοριακή διέλευση στρατιωτικού προσωπικού και υλικού, τηρουμένων πλήρως των κυρίαρχων εθνικών αποφάσεων. Η εν λόγω συνεργασία θα διακρίνεται από ανοικτό πνεύμα και πλήρη διαφάνεια, σεβασμό της αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων και των

⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_communication_to_the_european_parliament_and_the_council_-_improving_military_mobility_in_the_european_union.pdf

διαδικασιών των δύο οργανισμών, αποφυγή των αποκλεισμών και αμοιβαιότητα, με την επιφύλαξη του ειδικού χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας κάθε κράτους μέλους της ΕΕ. Η αλληλεπίδραση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα έχει ως στόχο τη βελτιστοποίηση του συντονισμού και της αποτελεσματικότητας, ώστε να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατές συνέργειες.

Αποτελέσματα της ειδικής ομάδας εργασίας σχετικά με τη διασυνοριακή στρατιωτική μεταφορά

Το παρόν σχέδιο δράσης βασίζεται τον οδικό χάρτη στρατιωτικής κινητικότητας τον οποίο εκπόνησε η ειδική ομάδα εργασίας που συστάθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του τον Σεπτέμβριο του 2017. Στον οδικό χάρτη της ειδικής ομάδας εργασίας προσδιορίστηκαν καθήκοντα, αρμοδιότητες και φιλόδοξα χρονοδιαγράμματα για τη βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στις κάτωθι τέσσερις πτυχές: νομικές πτυχές, τελωνειακές πτυχές, απαιτήσεις στρατιωτικής φύσεως, μεταξύ των οποίων είναι τα σχετικά με τις υποδομές στρατιωτικά πρότυπα και άδειες διασυνοριακής μετακίνησης στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι διπλωματικές άδειες. Το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας εξέφρασε στις 9 Φεβρουαρίου 2018 ικανοποίηση για τον οδικό χάρτη και ανέθεσε στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας να συνεχίσει περαιτέρω το έργο του για τη βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας, με την εφαρμογή επίσης του παρόντος σχεδίου δράσης, και να του υποβάλλει έκθεση σε ετήσια βάση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ΕΕ συμμετέχουν σε σειρά έργων συνεργασίας και πρωτοβουλιών με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας: η ομάδα του έργου Μετακίνηση και Μεταφορά¹⁰, ο κόμβος πολυτροπικών μεταφορών στην ΕΕ¹¹ και η τεχνική συμφωνία διπλωματικών αδειών¹².

2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΘΕΙΣΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

2.1 Απαιτήσεις στρατιωτικής φύσεως

Ο προσδιορισμός των απαιτήσεων στρατιωτικής φύσεως και η συμφωνία επί των απαιτήσεων αυτών, στην οποία αποτυπώνονται οι ανάγκες της ΕΕ και των κρατών μελών

¹⁰ Η ομάδα έργου Μετακίνηση και Μεταφορά συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη της ΕΕ, με σκοπό να προσδιορισθούν πιθανά πεδία συνεργασίας, να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα συλλογικών δραστηριοτήτων και να αυξηθεί η συνοχή των στρατιωτικών αναγκών. Η ομάδα έργου Μετακίνηση και Μεταφορά είναι μια πλατφόρμα μέσω της οποίας τα κράτη μέλη της ΕΕ ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με όλες τις εν εξελίξει δραστηριότητες για τη Μετακίνηση και Μεταφορά, με στόχο να ωφεληθούν από τις τρέχουσες πρωτοβουλίες και ταυτόχρονα να αποφύγουν τον κίνδυνο επανάληψης των ίδιων εργασιών.

¹¹ <https://www.eda.europa.eu/what-we-do/activities/activities-search/eu-multimodal-transport-hubs>

¹² <https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/documents/dic-ip.pdf>

της, θα αποτελέσουν το σημείο εκκίνησης αποτελεσματικής προσέγγισης ανά την ΕΕ που θα καλύπτει όλες τις άλλες δράσεις που καθορίζονται στη συνέχεια. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν επίσης τον καθορισμό της υποδομής που είναι απαραίτητη για τη στρατιωτική κινητικότητα. Είναι αναγκαίο τα κράτη μέλη της ΕΕ να ακολουθήσουν ολιστική διοικητική προσέγγιση και να συμμετέχουν αρμόδιες εθνικές αρχές πέραν των υπουργείων άμυνας.

Κύριες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ θα καταρτίσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Επιτροπή και τους σχετικούς οργανισμούς και φορείς της Ένωσης (μεταξύ των οποίων ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας), και σε διαβούλευση με το ΝΑΤΟ όταν κρίνεται σκόπιμο, τις απαιτήσεις στρατιωτικής φύσεως.
- Έως τα μέσα του 2018, το Συμβούλιο καλείται να εξετάσει και να επικυρώσει τις στρατιωτικές απαιτήσεις, με τη συμμετοχή των αρμόδιων προπαρασκευαστικών οργάνων, καθώς και της Στρατιωτικής Επιτροπής της ΕΕ.

2.2 Υποδομές μεταφορών

Η πολιτική υποδομών μεταφορών προσφέρει μια σαφή ευκαιρία να αυξηθούν οι συνέργειες μεταξύ των αμυντικών αναγκών και των υφιστάμενων πολιτικών της Ένωσης, και ιδίως εκείνης για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)¹³. Εν προκειμένω, υπάρχει περιθώριο να αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία της ΕΕ και να διασφαλισθεί πιο αποδοτική αξιοποίηση του δημόσιου χρήματος.

Πιλοτική δράση

Εν είδει ελέγχου της σκοπιμότητας μιας πανενωσιακής προσέγγισης, η εσθονική Προεδρία άρχισε το 2017 πιλοτική ανάλυση για τις χώρες του διαδρόμου Βόρειας Θάλασσας-Βαλτικής Θάλασσας του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών¹⁴, με τη συμμετοχή εκπροσώπων τους άμυνας και μεταφορών. Στόχος της ανάλυσης είναι να δρομολογηθούν οι ενέργειες που περιγράφονται στη συνέχεια, ώστε να προσδιορισθούν προκαταρκτικά στοιχεία τα οποία ενδέχεται να χρησιμεύσουν σε ανάλυση πλήρους κλίμακας.

Αυτή η πιλοτική δράση αποδείχθηκε όντως χρήσιμη. Τα κράτη μέλη που συμμετείχαν στην πιλοτική δράση έχουν ήδη εντοπίσει αδύνατα σημεία από στρατιωτική άποψη στα

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ, ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1.

¹⁴ Κάτω Χώρες, Βέλγιο, Γερμανία, Πολωνία, Λιθουανία, Λετονία, Εσθονία και Φινλανδία

οικεία δίκτυα μεταφορών, τα οποία πρέπει να αναβαθμιστούν, και κατήρτισαν σχετικό κατάλογο προτεραιοτήτων.

Δίνονται δύο συγκεκριμένα παραδείγματα: από την ανάλυση προέκυψε ότι σε αρκετά οδικά δίκτυα των κρατών μελών της ΕΕ, το ελεύθερο ύψος των οδογεφυρών, καθώς και η ανοχή βάρους ορισμένων γεφυρών, δεν επαρκούν για τα υπερμεγέθη ή υπέρβαρα στρατιωτικά οχήματα· επίσης, όσον αφορά τη σιδηροδρομική μεταφορά, σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει ανεπαρκής ικανότητα φόρτωσης για τη μετακίνηση υπερμεγέθους στρατιωτικού εξοπλισμού.

Κατά την πιλοτική δράση διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες διττής χρήσης των στρατιωτικών και των πολιτικών υποδομών, μεταξύ των οποίων είναι οι πολυτροπικές πλατφόρμες οι οποίες καθιστούν δυνατή την ταχεία μεταφόρτωση από λιμένες και αερολιμένες σε σιδηροδρομικά και οδικά μεταφορικά μέσα, στη βελτίωση της χωρητικότητας χερσαίων τερματικών σταθμών και κατάλληλα περιτυπώματα φόρτωσης σε εμπορευματικές σιδηροδρομικές γραμμές. Όλα αυτά θα εξειδικευθούν με τις δράσεις που προβλέπονται στο παρόν σχέδιο δράσης, με την πιλοτική δράση επιβεβαιώθηκε πάντως ότι λειτουργεί η εφαρμοσθείσα μεθοδολογία, η οποία αποτυπώνεται στο κατωτέρω πλαίσιο.

Χρήση της υποδομής μεταφορών της ΕΕ για διττούς πολιτικο-στρατιωτικούς σκοπούς

Όπως προσδιορίζεται στον οδικό χάρτη της ειδικής ομάδας εργασίας, πρόθεση είναι να επεκταθεί και να εμβυθυνθεί η πιλοτική δράση για να αξιολογηθεί σε ποιο βαθμό οι υπάρχουσες υποδομές μεταφορών που ιεραρχήθηκαν στον κανονισμό για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών για όλους τους τρόπους μεταφοράς και οι τεχνικές απαιτήσεις τους ενδείκνυνται και επαρκούν για στρατιωτική μεταφορά προσωπικού και υλικού και, σε αντίθετη περίπτωση, να εξετασθούν και να κατασκευασθούν πρόσθετα τμήματα και στοιχεία και να αναβαθμισθούν οι απαιτήσεις για τις υποδομές.

Κύριες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως τα τέλη του 2018, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, θα εντοπίσει τα κενά που υφίστανται στις εφαρμοστέες τεχνικές απαιτήσεις για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, αφενός και αφετέρου, τι θα ήταν κατάλληλο για στρατιωτικές μεταφορές. Θα εντοπισθούν επίσης τα κενά που αφορούν το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής.

- Έως το 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα προσδιορίσουν τα τμήματα του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών που είναι κατάλληλα για στρατιωτικές μεταφορές, καθώς και τις αναγκαίες αναβαθμίσεις των υφιστάμενων υποδομών. Θα προσδιορισθούν συγκεκριμένα έργα διττής χρήσης και θα εκτιμηθεί το κόστος τους. Με βάση τα πορίσματα που θα εξαχθούν, θα καταρτισθεί κατάλογος έργων προτεραιότητας. Πέραν αυτού, θα εκτιμηθεί ο συνολικός όγκος επενδύσεων για στρατιωτικές ανάγκες στο διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών.
  - Έως το 2020, η Επιτροπή θα αξιολογήσει εάν χρειάζεται προσαρμογή του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, ώστε να περιληφθούν αναβαθμισμένες τεχνικές απαιτήσεις — οι οποίες θα καλύπτουν ίσως και απαιτήσεις στρατιωτικής φύσεως.
  - Έως τα τέλη του 2019, η Επιτροπή θα αξιολογήσει, σε συνεργασία με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, τη σκοπιμότητα διασύνδεσης των στρατιωτικών και των πολιτικών (TENtec) βάσεων δεδομένων και το δυνατό πεδίο μιας ενδεχόμενης τέτοιας δράσης. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή θα προσδιορίσει τυχόν περαιτέρω προσαρμογές στις λειτουργικότητες των TENtec που θα είναι απαραίτητες προς τους σκοπούς αυτούς και θα ορίσει διαδικασία για τη συνεχή επικαιροποίηση αυτών των βάσεων δεδομένων.
- Υπό εξέλιξη: Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναζητεί και να προωθεί συνέργειες μεταξύ του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και των σχετικών διαστημικών προγραμμάτων (π.χ. EGNOS/Galileo).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται:

- Να ορίσουν το συντομότερο δυνατόν ενιαίο σημείο επαφής για πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση σε υποδομές μεταφορών για στρατιωτικούς σκοπούς.
- Να λαμβάνουν σταθερά υπόψη απαιτήσεις στρατιωτικής φύσεως κατά την κατασκευή υποδομών μεταφορών.

2.3 Ρυθμιστικά και διαδικαστικά θέματα

2.3.1 Επικίνδυνα εμπορεύματα

Οι χερσαίες μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων είναι ένα πεδίο στο οποίο τα κράτη μέλη της ΕΕ και η Επιτροπή συμμετέχουν ενεργά στις διαπραγματεύσεις πολύπλοκης σειράς διεθνών συμβάσεων και συστάσεων των Ηνωμένων Εθνών. Ωστόσο, οι εν λόγω συμβάσεις και συστάσεις αφορούν μόνον την πολιτική χρήση, τα δε κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν εθνικούς κανόνες, όταν καλούνται να χορηγήσουν ελευθερία μετακίνησης για στρατιωτικές μεταφορές που περιλαμβάνουν τη μεταφορά επικίνδυνων αγαθών. Λόγω της απόκλισης αυτής από τους πολιτικούς κανόνες απαιτούνται ειδικές εξουσιοδοτήσεις και προκαλούνται καθυστερήσεις.

Η εναρμόνιση των κανόνων που ισχύουν για τις στρατιωτικές δυνάμεις με την υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ θα μπορούσε να ενισχύσει την ασφάλεια και να

δημιουργήσει συνέργειες και συνοχή για τη μεταφορά επικίνδυνων αγαθών στον στρατιωτικό τομέα, χωρίς να αποδυναμωθούν τα πολιτικά πρότυπα.

Κύριες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως την άνοιξη του 2019, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και όλες τις άλλες εμπλεκόμενες αρχές, θα πραγματοποιήσει έρευνα σε ορισμένα θέματα: εθνικές διατάξεις, καθορισμό αναγκών, καταλληλότητα των υφιστάμενων πολιτικών εναρμονισμένων κανόνων και την ενδεχόμενη ανάγκη πρόσθετων διατάξεων ή προσαρμογών. Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται να στηρίζουν ενεργά τη διαδικασία αυτή.
- Υπό εξέλιξη: • Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, θα συνεχίσουν να διευκολύνουν την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών εμπειρογνομόνων στις μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων.
- Έως το 2020, η Επιτροπή θα αξιολογήσει, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, τη σκοπιμότητα και την ανάγκη για περαιτέρω δράση σε επίπεδο ΕΕ.
- Έως το καλοκαίρι του 2019, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ, θα διερευνήσει επίσης κατά πόσον είναι σκόπιμο να βελτιωθεί η συνοχή των κανόνων και των διαδικασιών όσον αφορά τις στρατιωτικές μεταφορές στον τομέα των αερομεταφορών (μεταφορά και διακίνηση) στο έδαφος των κρατών μελών.

2.3.2 Τελωνεία και φόρος προστιθέμενης αξίας

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της ειδικής ομάδας εργασίας, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ ανέφεραν επιχειρησιακές δυσκολίες οι οποίες απορρέουν από την έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά τη χρήση του εντύπου 302 για προσωρινή εξαγωγή και επανεισαγωγή στρατιωτικών αγαθών από ένοπλες δυνάμεις των κρατών μελών της ΕΕ ή εξ ονόματος αυτών.

Κύριες τελωνειακές δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως τα τέλη του 2018, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα πραγματοποιήσουν, με τα κράτη μέλη της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, καταγραφή των σχετικών με τα τελωνεία δραστηριοτήτων που πρέπει να καλύπτει το έντυπο 302. Πέραν αυτού, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα αξιολογήσουν, σε στενή συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, την ανάγκη κατάρτισης ενωσιακού υποδείγματος του εντύπου 302 όταν δεν είναι δυνατή η χρήση του υπάρχοντος εντύπου 302. Εν προκειμένω θα εξετασθεί ο πιθανός αντίκτυπος στην ισχύουσα τελωνειακή νομοθεσία.
- Έως τα τέλη του 2018, η Επιτροπή θα διερευνήσει πιθανές λύσεις εξορθολογισμού και απλούστευσης των τελωνειακών διατυπώσεων όταν πρόκειται για τελωνειακές δραστηριότητες σχετιζόμενες με στρατιωτικές επιχειρήσεις. Θα εξασφαλίσει επίσης ομοιόμορφη εφαρμογή και υλοποίηση των σχετικών τελωνειακών διατάξεων.
- Έως τα τέλη του 2018, η Επιτροπή θα προσδιορίσει τις πράξεις που πρέπει να τροποποιηθούν, ενδεχομένως. Εάν χρειασθεί και σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή θα αρχίσει τροποποιήσεις του τελωνειακού κανονιστικού πλαισίου και ιδίως των πράξεων της Επιτροπής που σχετίζονται με τον τελωνειακό κώδικα της Ένωσης¹⁵, προκειμένου να διευκρινισθεί η χρήση του εντύπου 302 για τις σχετικές με τα τελωνεία δραστηριότητες που θα έχουν προσδιορισθεί.
- Η Επιτροπή θα εκπονήσει, με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, κατευθυντήριες γραμμές για να εξασφαλισθεί ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας σε θέματα που αφορούν τις στρατιωτικές δραστηριότητες. Το σχετικό χρονοδιάγραμμα θα εξαρτηθεί από την έγκριση των τροποποιήσεων που προαναφέρθηκαν.
- Έως το καλοκαίρι του 2018, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα εκπονήσει έργο της κατηγορίας Α για τα τελωνεία, εφόσον αποφασιστεί από το διοικητικό συμβούλιο, σε μόνιμο συντονισμό με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ και τις υπηρεσίες της Επιτροπής και τους στρατιωτικούς και τελωνειακούς εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, με την επιφύλαξη της πρωτοβουλίας της Επιτροπής σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης.

¹⁵ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής, της 28ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα – ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 1 και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα – ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 558.

- **Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται** να αξιολογήσουν έως τα τέλη του 2020 την ανάγκη ανάπτυξης ηλεκτρονικών συστημάτων, με τη χρήση επίσης των διαστημικών τεχνολογιών της ΕΕ, για τη διαχείριση σχετικών με τα τελωνεία δραστηριοτήτων από στρατιωτικές δυνάμεις και τελωνειακές αρχές.

Η διευκόλυνση της στρατιωτικής κινητικότητας αφορά επίσης τους ισχύοντες κανόνες για τον φόρο προστιθέμενης αξίας. Οι αμυντικές προσπάθειες και η στρατιωτική κινητικότητα απαιτούν ιδίως σειρά παροχών όπως εκπαίδευση, υλικό ασκήσεων, καταλύματα, υπηρεσίες εστίασης/καντίνας, καύσιμα, κ.λπ. Οι εν λόγω παροχές υπόκεινται, κατ' αρχήν, στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας εργασίας για τη στρατιωτική κινητικότητα, τα κράτη μέλη διαπίστωσαν την ανάγκη να εξασφαλιστεί ισότιμη μεταχείριση των αμυντικών προσπαθειών, ώστε να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και, επομένως, να αποφευχθούν καθυστερήσεις και έξοδα της στρατιωτικής κινητικότητας, και να δοθεί κίνητρο στα κράτη μέλη για συνεργασία.

Κύριες δράσεις για τον φόρο προστιθέμενης αξίας σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως τα τέλη του 2018, η Επιτροπή θα αξιολογήσει λύσεις, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη και σε στενή συνεργασία με τους σχετικούς φορείς της Ένωσης, για τη μείωση του διοικητικού φόρτου, καθώς και τη σκοπιμότητα ευθυγράμμισης της μεταχείρισης του φόρου προστιθέμενης αξίας στις αμυντικές προσπάθειες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της ΕΕ και υπό την αιγίδα του ΝΑΤΟ.

2.3.3 Άδεια διασυνοριακής κίνησης

Όπως προτείνεται στον οδικό χάρτη της ειδικής ομάδας εργασίας, η διασυνοριακή άδεια κίνησης (όπου συμπεριλαμβάνεται η διπλωματική άδεια) είναι ένα πεδίο στο οποίο τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να συνεργαστούν για να αυξηθεί η συνοχή και/ή η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών τους. Η άδεια διασυνοριακής κίνησης αφορά τις διαδικασίες απόκτησης άδειας συνοριακής διέλευσης. Η ισχύουσα διπλωματική άδεια μειώνει τον διοικητικό φόρτο και τον χρόνο για να καταστεί δυνατή η στρατιωτική κινητικότητα. Η υφιστάμενη τεχνική ρύθμιση για τη διπλωματική άδεια απέδειξε τη χρησιμότητά της σε συγκεκριμένο μέρος των αεροπορικών μεταφορών, αλλά με σαφείς περιορισμούς όπως ο αποκλεισμός τμημάτων του εναέριου χώρου, αεροδρομίων ή η άρνηση ορισμένων αποστολών, οι οποίοι επιβάλλονται εξατομικευμένα από τα υπογράφοντα μέρη. Τους αριθμούς των διπλωματικών αδειών που εκδίδουν ετησίως τα συνεισφέροντα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και τις επιφυλάξεις/προειδοποιήσεις και τις ώρες επαφής, διαχειρίζεται ειδική διαδικτυακή πύλη όπου και αναρτώνται.

Μια ρύθμιση σχετικά με την άδεια διασυνοριακής κίνησης, η οποία θα εστιάζεται στην κίνηση επιφανείας θα είναι μια ευκαιρία να αυξηθεί η στρατιωτική κινητικότητα οδικώς, σιδηροδρομικώς και μέσω της εσωτερικής ναυσιπλοΐας. Οι διοικητικές διαδικασίες θα μπορούσαν να καθορισθούν εν μέρει με μια ρύθμιση που θα εξασφαλίζει κοινούς κανόνες και διαδικασίες, ιδίως για τις αποστολές και τις επιχειρήσεις της Κοινής

Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, καθώς και για δραστηριότητες σε άλλα πλαίσια, ασκήσεις και ημερήσιες μετακινήσεις.

Όσον αφορά τις αεροπορικές κινήσεις, όσες διεξάγονται σύμφωνα με τους κανόνες της γενικής εναέριας κυκλοφορίας πρέπει να πληρούν το κανονιστικό πλαίσιο που έχει καθιερωθεί με βάση τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό. Για τις πτήσεις που εκτελούνται με βάση τους εθνικούς κανόνες Επιχειρησιακής Εναέριας Κυκλοφορίας, τα κράτη μέλη χρειάζεται να στηρίζονται σε διμερείς ρυθμίσεις ή σε τεχνική ρύθμιση διπλωματικής άδειας για τις διασυνοριακές επιχειρήσεις. Η έγκαιρη και ακριβής αναφορά πληροφοριών ασφαλείας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα βοηθούσε όταν χρειάζεται επαλήθευση ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις ασφαλείας. Επιπλέον, η διαθεσιμότητα ορισμένων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών θα συμβάλει στη διασφάλιση τόσο της ασφάλειας, της ομαλότητας και της αποτελεσματικότητας του παγκόσμιου αεροπορικού συστήματος, όσο και της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των στρατιωτικών αεροπορικών επιχειρήσεων. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με την προώθηση κοινής αντίληψης για τις βασικές αρχές, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την παρακολούθηση της πρακτικής εφαρμογής τους.

Κύριες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως τα τέλη του 2018, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα εκπονήσει έργο κατηγορίας Α σχετικά με την άδεια διασυνοριακής κίνησης, εφόσον λάβει απόφαση το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, προς υποστήριξη των κρατών μελών της ΕΕ στη δημιουργία ρυθμίσεων για τις διασυνοριακές άδειες.
- Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας, με την ομάδα έργου Μετακίνηση και Μεταφορά, θα δημιουργήσει μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης/του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ σχετικά με τα χρονικά περιθώρια για την κίνηση επιφανείας.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται:

- Να καταγράψουν το υφιστάμενο τοπίο εθνικών κανονισμών που αφορούν τις άδειες επιχειρήσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ με στρατιωτικά μέσα πλην των εθνικών του εκάστοτε κράτους μέλους, ιδίως όσον αφορά τους περιορισμούς.
- Να συμβάλουν στον καθορισμό ειδικά για τον τομέα των επιχειρησιακών απαιτήσεων για την κίνηση στρατιωτικών μέσων, στο πλαίσιο των απαιτήσεων στρατιωτικής φύσεως.
- Να προσδιορίσουν εθνικούς ρυθμιστικούς περιορισμούς και την πολιτική συλλογιστική που τους διέπει.
- Να αναπτύξουν λύσεις με τη χρήση υφιστάμενων αξόνων εργασίας και προϊόντων και με την εξισορρόπηση των επιχειρησιακών απαιτήσεων με ορθολογικούς πολιτικούς περιορισμούς, ώστε να επιτευχθεί η χορήγηση (διπλωματικών) αδειών με τους ελάχιστους αναγκαίους εθνικούς περιορισμούς.

- Να προσδιορίσουν εάν είναι αναγκαία η προσαρμογή των εθνικών κανονισμών, εφόσον είναι δυνατή η βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας με βάση τους εν λόγω τροποποιημένους κανονισμούς, και παράλληλα να διατηρήσουν ουσιώδεις μη στρατιωτικής φύσεως περιορισμούς μόνον εφόσον είναι αναγκαίο.
- Να υπογράψουν ρυθμίσεις ειδικές για τον τομέα, που εναρμονίζουν τις διαδικασίες και επιτρέπουν την εκ των προτέρων άδεια διασυνοριακής κίνησης για τις ανάγκες στρατιωτικής κίνησης και μεταφοράς.

2.3.4 Άλλα θέματα

Στον οδικό χάρτη της ειδικής ομάδας εργασίας καθορίζονται επίσης μη εξαντλητικοί άξονες δράσης σχετικά με ρυθμιστικά και διαδικαστικά θέματα, καθώς και νομικές πτυχές. Περιλαμβάνονται περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της συμφωνίας της ΕΕ για το καθεστώς των δυνάμεων στη στρατιωτική κινητικότητα, μόλις αρχίσει να ισχύει η συμφωνία.

Χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η περαιτέρω βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στην ΕΕ ώστε να λαμβάνονται υπόψη απειλές που βρίσκονται σε υβριδική κατάσταση. Συνεπώς, θα πρέπει να εξετασθεί δεόντως η διάσταση της στρατιωτικής κινητικότητας κατά την εφαρμογή των σχετικών δράσεων με βάση το κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών¹⁶.

Κύριες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ:

- Έως την άνοιξη του 2019, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα διεξαγάγει έρευνα σχετικά με αυτά τα άλλα θέματα, στην οποία θα συμμετάσχουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, καθώς και οι υπηρεσίες της Επιτροπής και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης/το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ, αναλόγως, προκειμένου να προσδιορισθούν πιθανές πρόσθετες γραμμές δράσης.
- Υπό εξέλιξη: Κατά την εφαρμογή του κοινού πλαισίου για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διάσταση της στρατιωτικής κινητικότητας, ιδίως όσον αφορά την ικανότητα ανάλυσης πληροφοριών (Μονάδα Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών), τη λήψη αποφάσεων σε περίπτωση απειλών και την ανθεκτικότητα καίριων υποδομών.

- **Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται να εξετάσουν τη συμφωνία της ΕΕ για το καθεστώς των δυνάμεων, καθώς και της εφαρμογής του σε σχέση με τη στρατιωτική κινητικότητα, μόλις αυτή τεθεί σε ισχύ.**

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016JC0018>

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το παρόν σχέδιο δράσης δεν έχει επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ πλην της ενδεχόμενης χρηματοδότησης υποδομών διττής χρήσης στο μέλλον, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 2.2 ανωτέρω. Εν προκειμένω, η πιθανή πρόσθετη οικονομική στήριξη από την ΕΕ για την υλοποίηση έργων διττής χρήσης θα ληφθεί υπόψη στην επικείμενη πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

4. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα υποβάλλεται στα κράτη μέλη της ΕΕ από την Ύπατη Εκπρόσωπο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς εξέταση και έγκριση, ώστε να καταστεί δυνατή η υλοποίησή του με έγκαιρο και συντονισμένο τρόπο. Θα πρέπει να θεωρηθεί ως σχέδιο σε εξέλιξη, το οποίο μπορεί να υποστεί μεταγενέστερες αναθεωρήσεις, ανάλογα με την περίπτωση.

Θα υποβάλλονται στα κράτη μέλη της ΕΕ από την Ύπατη Εκπρόσωπο και την Επιτροπή περιοδικές εκθέσεις προόδου σχετικά με την υλοποίηση του παρόντος σχεδίου δράσης, αναλόγως, η πρώτη δε θα υποβληθεί έως το καλοκαίρι του 2019, επιπλέον και συμπληρωματικά προς την ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας στους υπουργούς άμυνας των κρατών μελών.